

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 22Csp/130/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417211841
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Matayová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2020:1417211841.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Matayovou v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanému: O. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Bratislava - Devínska Nová Ves, o zaplatenie 5.809,99 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 5.809,99 Eur, úroky vo výške 441,76 Eur, úroky z omeškania vo výške 871,41 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15% ročne zo sumy 5.809,99 Eur od 08.06.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 44,10%.

O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 13.07.2017, doručenu tunajšiemu súdu 17.07.2017, domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 5.809,99 Eur spolu s úrokom vo výške 441,76 Eur, úrokom vo výške 3.595,71 Eur, úrokom vo výške 16% ročne zo sumy 5.809,99 Eur od 08.06.2017 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 5.809,99 Eur od 08.06.2017 do zaplatenia, poplatkov vo výške 39,28 Eur a náhrady trov konania titulom neuhradenia zostatku poskytnutého úveru. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu (spoločnosť Poštová banka, a.s.) uzatvoril so žalovaným dňa 13.06.2012 zmluvu o úvere č. 4215366312, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 7.000,- Eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach a vo výške podľa zmluvy o úvere, pričom výška splátky vrátane skladby a splatnosti jednotlivých splátok je zrejماً z Predpisu splátok. Neoddeliteľnú súčasť zmluvy tvoria obchodné podmienky pre spotrebiteľské úvery, všeobecné obchodné podmienky a sadzobník poplatkov. V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru pôvodný žalobca listom zo dňa 03.07.2014 vyhlásil úver za predčasne splatný. Žalovaný ani napriek zaslanej výzve o zosplatení úveru dlžnú pohľadávku nezaplatil. Žalobca nadobudol pohľadávku od právneho predchodcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.06.2017.

2. Súd doručoval žalovanému žalobu spolu s prílohami a výzvou na vyjadrenie sa k podanej žalobe na adresu trvalého pobytu uvedenú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky v zmysle § 106 ods. 1 písm. a/ CSP. Zásielka sa súdu vrátila dňa 19.10.2017 s označením „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“. Súd žalobu v súlade s ustanovením § 111 ods. 3 CSP považoval za doručенú dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu (19.10.2017).

3. Právny zástupca žalobcu v podaní doručenom súdu 28.11.2017 na výzvu súdu ohľadom špecifikácie žalovanej sumy uviedol, že dňa 13.06.2012 bola medzi stranami sporu uzatvorená zmluva úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vyčíslený v zmluve o úvere. Žalovaný sa zaviazal splácať úver v splátkach po 164,- Eur mesačne vždy k 13. dňu v mesiaci počnúc dňom 13.07.2012. Vzhľadom na skutočnosť, že zo strany žalovaného došlo k podstatnému porušeniu zmluvných povinností zo zmluvy o úvere, a to tým, že neuhradil mesačné splátky úveru riadne a včas, žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný ku dňu 03.07.2014. Žalovaný uhradil celkovo sumu 3.056,15 Eur, ktorá bola započítaná nasledovne: suma vo výške 1.866,14 Eur na zmluvné úroky a úroky z omeškania a suma 1.160,01 Eur na istinu. Výška zmluvných úrokov spolu s úrokmi z omeškania do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje sumu 441,76 Eur a výška úrokov spolu s úrokmi z omeškania po zosplatnení úveru predstavuje sumu 3.595,71 Eur. Suma poplatkov vo výške 39,28 Eur pozostáva z poplatkov za 1. a 2. upomienku, poplatku za upozornenie zo dňa 16.06.2014 a výzvy zo dňa 03.07.2014. V súvislosti s plynutím premlčacej doby žalobca dal do pozornosti súdu skutočnosť, že k zosplatneniu úveru síce došlo dňa 03.07.2014, avšak zosplatnenie bolo v zmysle všeobecných obchodných podmienok žalovanému doručené dňom 07.07.2014 (tretím dňom od odoslania na poštovú prepravu 04.07.2014), pričom žalovanému bola poskytnutá lehota 10 dní na dodatočné splnenie povinností. Vzhľadom na uvedené mal žalobca za to, že mohol prvýkrát svoje právo uplatniť na súde až dňa 18.07.2014. Na záver žalobca poukázal na to, že v danom prípade je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, nakoľko novela Občianskeho zákonníka (§ 52 ods. 2) nadobudla účinnosť až dňom 01.04.2015, a teda ustanovenia Občianskeho zákonníka je možné aplikovať až na právne vzťahy vzniknuté po účinnosti tejto novely.

4. Súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom zo dňa 04.12.2017, č.k. 22Csp 130/2017-89, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol, keď dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný s poukazom na § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. Na podklade odvolania podaného žalobcom Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 28.02.2020, č.k. 14Co 70/2018-125, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 04.12.2017 a vec vrátil na ďalšie prejednanie a rozhodnutie, keď dospel k záveru, že s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 11/2016, ktorý vyhlásil za nesúladne napadnuté ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. s Ústavou SR, je potrebné vec opätovne prejednať a rozhodnúť o nároku žalobcu.

5. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie na termín 22.06.2020, na ktorý riadne a včas predvolal žalobcu a žalovaného. Žalobca podaním doručeným súdu 19.06.2020 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a žiadal, aby súd rozhodol v jeho neprítomnosti. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, doručenie predvolania mal vykázané fikciou doručenia dňa 27.05.2020. Súd preto vec v zmysle § 180 CSP prejednal v neprítomnosti žalobcu a žalovaného.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v spise, a to najmä: prílohou k zmluve o postúpení pohľadávok č. III/2017 zo dňa 13.06.2017, zmluvou o úvere zo dňa 13.06.2012, obchodnými podmienkami pre úver dostupná pôžička - šikovná rezerva, všeobecnými obchodnými podmienkami platnými od 01.08.2011, aktuálnym stavom úveru ku dňu 07.06.2017, kópiou obálky na č.l. 27-29, výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 03.07.2014, kópiou obálky na č.l. 30-31, poštovým podacím hárkom na č.l. 32, upozornením - výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 16.06.2014, poštovým podacím hárkom na č.l. 33-34, predpisom splátok k zmluve o úvere č. 4215366312, sadzobníkom poplatkov účinným od 16.04.2012, zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2017 zo dňa 13.06.2017, vyjadrením k výzve zo dňa 24.11.2017, kalkulačkou pre výpočet RPMN, úrokovými sadzbami ECB a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným dňa 13.06.2012 zmluvu o úvere č. 4215366312, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 7.000,- Eur. Žalovaný sa zmluvou zaviazal úver splácať v pravidelných 72 mesačných splátkach vo výške 164,- Eur vždy k 13. dňu príslušného kalendárneho mesiaca s výškou úrokovej sadzby 19% a výškou priemernej RPMN 12,55%. V dôsledku neplnenia povinností žalovaného riadne a včas splácať poskytnutý úver právny predchodca žalobcu listom zo dňa 16.06.2014 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej časti úveru vo výške 805,81 Eur a zároveň žalovaného upozornil na možnosť zosplatnenia úveru. Nakoľko žalovaný na výzvu nereagoval, právny predchodca žalobcu listom zo dňa 03.07.2014 oznámil žalovanému, že ku dňu 03.07.2014 sa pohľadávka stala predčasne splatnou a zároveň ho vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 6.291,03 Eur do 10 dní od doručenia tejto výzvy. Právny predchodca žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok zo

dňa 13.06.2017 postúpil pohľadávku voči žalovanému na súčasného žalobcu (spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s.).

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

11. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

14. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

17. Podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom

19. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

20. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

21. Podľa § 3 nariadenia č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

22. Účastníci uzatvorili zmluvu o úvere, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 v spojení s § 2 písm. a/, písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v rámci svojho podnikania a zároveň žalovaný nekonal v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Vzhľadom k tomu, že išlo o spotrebiteľský úver uzatvorená zmluva musí okrem všeobecných náležitostí spĺňať aj osobitné náležitosti ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch (§9). Po preskúmaní uzatvorenej zmluvy súd zistil, že táto obsahuje náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch.

23. Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 13.06.2012 vznikol záväzkovo právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, a to uzavretím zmluvy o úvere č. 4215366312, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanému úver vo výške 7.000,- Eur, ktoré sa žalovaný zaviazal platiť v 72 mesačných splátkach vo výške 164,- Eur, pričom prvá splátka bola splatná 13.07.2012. V dôsledku neplnenia povinností žalovaného riadne a včas splácať poskytnutý úver právny predchodca žalobcu žalovanému oznámil, že ku dňu 03.07.2014 sa pohľadávka stala predčasne splatnou a zároveň ho vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 6.291,03 Eur do 10 dní od doručenia tejto výzvy. Právny predchodca žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 13.06.2017 postúpil pohľadávku voči žalovanému na súčasného žalobcu (spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s.).

24. Z aktuálneho stavu úveru žalovaného mal súd za preukázané, že žalovaný odo dňa poskytnutia úveru uhradil žalobcovi na istine sumu 1.190,01 Eur.

25. Zo špecifikácie úrokov na č.l. 77-78 vyplýva, že úroky z úveru ku dňu zosplatnenia predstavovali sumu 441,76 Eur, sankčný úrok ku dňu zosplatnenia úveru predstavoval sumu 9,24 Eur, úroky po zosplatnení úveru predstavujú sumu 3.595,63 Eur (z toho zmluvný úrok 2.707,30 Eur a sankčný úrok 888,33 Eur).

26. Žalobca si v konaní uplatnil sumu vo výške 9.886,74 Eur, ktorá pozostáva z istiny vo výške 5.809,99 Eur, úrokov vo výške 441,76 Eur, úrokov vo výške 3.595,71 Eur a poplatkov 39,28 Eur.

27. Keďže z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný dlžnú sumu žalobcovi napriek opakovaným výzvam nezaplatil, súd žalobe žalobcu v časti sumy 7.123,16 Eur vyhovel. Táto suma pozostáva z nezaplatenej istiny ku dňu zosplatnenia úveru vo výške 5.809,99 Eur, úroku z úveru ku dňu zosplatnenia úveru 03.07.2014 vo výške 441,76 Eur (pri ustálení sumy vychádzal súd z výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 03.07.2014, kde bol tento úrok ku dňu zosplatnenia vyčíslený), vyčíslených úrokov z omeškania odo dňa zosplatnenia úveru vo výške 871,41 Eur (ročný úrok 5,15% zo sumy 5.809,99 Eur od 03.07.2014 do 31.05.2017).

28. Súd zamietol žalobu v časti, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia vyčíslených úrokov z omeškania za obdobie od 03.07.2014 do 31.05.2017 v sume 16,92 Eur (vypočítanej ako 5,25% ročne zo sumy 5.809,99 Eur), nakoľko ku dňu omeškania žalovaného so zaplatením zostatku úveru, t.j. ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola 0,15% (počnúc dňom 11.06.2014) a nie 0,25% + 5 percentuálnych bodov.

29. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnené úroky vo výške 16 % ročne zo sumy 5.809,99 Eur od 08.06.2017 do zaplatenia a úroky z úveru vo výške 2.707,30 Eur (vyčíslené za obdobie od 03.07.2014 do 31.05.2017), tieto súd nepovažoval za dôvodné a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015, sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne

obetovaných peňazí, dispozície s ktorými sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

30. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto podstatnom rozdiel spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce ku skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd by týmto podporoval stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov.

31. Uvedenou úvahou sa súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že ak jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

32. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15.11.2018, č.k. 9Co 168/2017-108, podľa ktorého riadny zmluvný úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide v zásade o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli dané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti

úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškani; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 148/2016 zo dňa 30.06.2017 v tom, že vyhlásením predčasnej splatnosti úveru dochádza k zmene obsahu záväzku. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patril riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplatenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania, prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto výsledok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale i v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd napokon poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť tohto záveru.

33. Napokon k rovnakému záveru dospelo aj občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave vo svojom stanovisku č. 1/2019, v zmysle ktorého „v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi“.

34. Žalobcom uplatňované poplatky vo výške 39,28 Eur súd posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže poplatky neboli so žalovaným dojednané individuálne v zmluve o úvere, ale sú upravené len v Sadzobníku poplatkov, ktorý netvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy, pričom žalobca ako dodávateľ služby je oprávnený tento sadzobník poplatkov jednostranne meniť bez ohľadu na vôľu dlžníka - žalovaného. Zasielanie upomienok a výziev na zaplatenie nie je bankovou službou poskytovanou žalovanému, za ktorú by patrila banke odplata. Tieto poplatky predstavujú plnenie, ktorými sa žalovanému neposkytuje skutočné protiplnenie, poplatky za upomienky vyjadrujú finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. V tejto súvislosti konajúci súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/190/2011 z 25. novembra 2012. Na viac súd považuje za potrebné uviesť, že výzva zo dňa 17.06.2014, ktorú banka zaslala žalovanému, predstavuje zákonnú podmienku v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na základe ktorej si môže žalobca uplatniť zosplatnenie úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka, jej vystavenie preto nemôže byť pričítané na vrub žalovanému. Súd preto žalobu v časti poplatkov vo výške 39,28 Eur zamietol.

35. Nakoľko sa žalovaný dostal s plnením peňažného dlhu do omeškania, súd ho zaviazal v zmysle citovaného ustanovenia zákona aj k zaplateniu zákonných úrokov z omeškania vo výške 5,15% ročne zo sumy 5.809,99 Eur od 08.06.2017 až do zaplatenia. Priznaná výška úrokov z omeškania je v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. - k uplatnenému dňu omeškania (dňom mimoriadneho zosplatnenia úveru 03.07.2014) bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,15 % + 5 percentuálnych bodov. Súd zamietol žalobu v časti, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému úrokov z omeškania nad rámec zákonných úrokov z omeškania (5,15% ročne), keď v žalobe uplatňoval úroky z omeškania vo výške 5,25% ročne, hoci počnúc dňom 11.06.2014 úroková sadzba Európskej centrálnej banky bola 0,15% a nie 0,25%.

36. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo. Žalobca žiadal uložiť povinnosť žalovanému zaplatiť mu sumu 9.886,74 Eur (istina vo výške 5809,99 Eur, úroky vo výške 441,76 Eur, úroky vo výške 3.595,71 Eur a poplatky 39,28 Eur) spolu s príslušenstvom. Súd priznal žalobcovi sumu 7.123,16 Eur s príslušenstvom. Úspech žalobcu v pomere k žalovanej pohľadávke teda činí 72,05 % (7.123,16 Eur z 9.886,74 Eur). Úspech žalovaného v pomere k žalovanej pohľadávke potom činí

27,95 % (2.763,58 Eur z 9.886,74 Eur). Odrátaním úspechu žalovaného od úspechu žalobcu vyjde čistý úspech žalobcu v pomere 44,10 %. Súd preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 44,10 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie.